

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180.—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500.—
In străinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-00

Sub povara miliardelor furate.

S'a dovedit cu cifre — semne ce vorbesc mai concludent decât vorbele — că guvernările liberalo-averescane au costat România, nici mai mult mai puțin decât 20 miliarde de lei. Citiți bine 20 miliarde, adică 2000 de milioane lei.

Mintea sănătoasă refuză aproape să creadă grozăvenia aceasta și totuși mahnici trebuie să ne plecăm în fața realității care ni se prezintă în toată mizeria și tragedia ei.

Guvernările de ieri au secat mădulele țării românești până la ultima celulea vie de sânge, și ne-au infipt tăinșul batjocurii și — al jafului până în rărunchi.

Oricine a purtat pe lângă numele de boabe și atributul zornăitor de „liberal” — a avut în virtutea lucrurilor și un brevet de jaf — incontrolabil și sacrosant.

Nu mai așa se explică teroarea mizerabilă la care am fost expuși când am încercat să crăcnim un accent de revoltă, numai prin dictatura politică și economică — mai rea decât toate dictaturile — au putut liberalii să robiască și să tâlhărească un deceniu întreg sufletul și traiul de toate zilele al unui popor de 18 milioane.

Liberalii ne-au desvliugit prin sărăcie, ne-au umilit prin batjocorirea cenzurii și a stării de asedin, prin maltrătarile din alegeri, prin furtul de urne — prin discreditarea numelui țării în străinătate.

Nimic nu e mai rău — mai grozav — mai ucigător decât foamea. Liberalii au aruncat Basarabia și celelalte provincii în brațele ei.

A trebuit să vină guvernul național-tărănesc ca prin ajutoarele imediate de bani și cereale să salveze provinciile acestea din ghiarele mizeriei. Debandada a fost teribilă în toate ramurile vieții noastre de stat. Peste tot numai hoții și ilegalități a găsit guvernul dlui Iuliu Maniu la venirea sa la cârmă.

Dar față de aceste sumbre constatări — suntem în drept să ne întrebăm: Ce au făcut liberalii cu cele 20 miliarde — luate deficit țării — când au plecat dela putere?

Le-au risipit din nepriceperea de a guvernă sau le-au furat pur și simplu? Răspunsul e greu de dat. Credem însă că liberalii sunt vinovați de amândouă lucrurile: și de nepricepere și de furt. Mai ales de FURT.

Căci aceasta e specialitatea liberală, singura unde sunt și ei „geniali” — vorba dlui Duca.

Jaful într'adevăr a fost teribil. Urmările lui nenorocite se resimt abia azi. În zadar guvernul actual e pătruns de cele mai bune intenții și se străduiește în toate formele să ușureze situația economică așa încât fiecare să simțim o ameliorare, căci răul e încă prea aproape. Vor mai trebui încă ani — ca țara să intre definitiv în normal, în făgașul binelui recunoscut de toți.

Până atunci însă cerem guvernului

Mănu un singur lucru. Și anume: ca în eroica muncă de refacere a țării să nu uite încă ceva: TRAGEREA LA RĂSPUNDERE a tuturor tâlharilor cari se vor dovedi vinovați de atentat la fericirea țării. Guvernul să nu cruțe împotriva acestora nici o măsură, fie cât de drastică.

O cere aceasta o țară întreagă. Și tineretul ei — care visează un viitor mai bun.

B. G.

Intre farsă și seriozitate politică.

S'a declarat vacant un nou loc de deputat la Caraș deci s'au deschis posibilități evidente pentru verificarea șgomotului făcut în jurul popularității în lagărul anacronic al babelor liberale. Iată însă că ridicolul inevitabil oricărei acțiuni cu pretenții de seriozitate nu-i părăsește nici aici. Cu atât mai mult cu cât această atitudine e dublată de o mare ipocrizie. Să cercetăm și să ne convingem

Partidul liberal a făcut în decursul vremii cel mai mare șgomot în jurul parlamentarismului. Vedem azi însă că această atitudine a fost un simplu joc de scenă. La ei Parlamentul era un simplu birou de înregistrare pasivă a proiectelor de legi, fără libertate și inițiativă. Dovada acestui fapt e evidentă când ne gândim că toate parlamentele lor au fost alese de jandarmi. În disprețul democrației guvernarea lor a fost dictatorială. Azi într'un Parlament liber ales situația liberalilor a devenit insuportabilă. Incolții la tot pasul să dea socoteală de activitatea lor nefastă în trecut, guvernării au simțit (ticăloșii au cel mai dezvoltat instinct al guvernării) că această situație e pentru ei fatală. Deucea au părăsit parlamentul să ducă lupta în fața țării — spun ei.

Să analizăm acum această situație.

A fi partizan sincer al parlamentarismului și apoi a-l părăsi nu e acesea masca cea mai evidentă a ipocriziei? Unde e simțul lor moral care să-i îndemne să primească răspunderea faptelor lor? Acestea însă nu există la ei. Ticăloșii sunt lași. Ei s'au retras din parlament și se afirmă azi prin presa lor care-i cea mai mare pată pentru breasla mânuitorilor de condee.

Iar acum să vedem justificarea lor. Ei au spus că vor lăsa să judece țara. Dar care țară? Ce înțeleg ei prin acest cuvânt vag? Pentru un partid ar fi logic ca țara să însemne în primul rând corpul electoral care-i liber să-și dea adeziunea cutărui sau cutărui partid politic. Și e foarte logic să fie

asa. Căci cine ar putea verifica acceptarea unui program sau atitudini politice decât corpul electoral? Ei bine, după ce ei au părăsit Parlamentul „ca să-i judece țara” s'au declarat vacante 2 locuri de deputat, la Hunedoara și Dâmbovița. S'au supus liberalii voinții poporului ca să fie judecați? Nu. Cauza e lesne de înțeles datorită evidenței ei.

Acum însă o altă latură a problemei. În cursul unui an de guvernare național-tărănistă ei au trimbițat șgomotos că guvernul și-a pierdut popularitatea. Consecința logică a acestui fapt era trecerea simpatiilor populare de partea lor. Ori noi vedem că frica lor e atât de mare încât nici acum nu vor pune candidatul la alegerea dela Caraș. Așa au anunțat și noi înțelegem lesne de ce.

Acum o mică comparație.

La 3 luni după venirea liberalilor la putere în 1917; partidul naț.-tără. atunci în opoziție a obținut 2 locuri de deputat din 2 locuri vacante. Prin urmare tot ce a fost posibil. Și de atunci toate alegerile parțiale au fost câștigate cu mare succes de partidul național-tărănesc. Ce-au făcut însă liberalii în timpul unui an de opoziție? Au fugit sistematic de răspundere atât dela tribuna parlamentului, cât și din fața corpului electoral. Când au cutezat să candideze la Camerele de Comerț au reușit numai în 6 locuri din 71. Comparația se impune singură prin fața faptelor.

Și acum finalul. A predica parlamentarismul și a fugi de el, a te lăuda cu popularitatea și a fugi de judecata ei, e aceasta ignoranță sau rea credință? Și una și alta.

ION MELINTE.

Cețiți și răspândiți
CHEMAREA

In memoriam.

† Mihail Gașpar.

O amintire din copilărie îmi revine mereu, ca refrenul unui cântec de leagăn, auzind că s'a dus din această vale a plângerilor încă unul, dintre cei mari ai noștri.

O zi de vară, cu soare cu atâtea năzuințe; era examenul școlii primare confesionale. Și la masa plină cu flori între alții, prezida senin protopopul Mihail Gașpar. Prezida aceasta umilă și tăcută manifestațiune națională sub un regim strein încă, și vocea-i clară era o încurajare pentru cei mari și ceva măreț și neînțeles pentru noi cei mici.

Au trecut ani de atunci — lumea s'a schimbat, unii s'au dus alții au venit, protopopul Mihail Gașpar însă, n'a încetat de a fi același încurajator, același luptător pentru un popor care a suferit așa de mult. Cine cunoaște activitatea sa din trecut pe teren literar, mai apoi ziaristic, își va da seama ce pierdere ireparabilă înseamnă moartea sa pentru noi și pentru cultura românească din Banat.

A fost însă unul dintre acei fericiți, cari au putut vedea cu ochii înălțuirea năzuințelor altor generații și a putut pune verva-i în slujba propășirii naționale, fiindcă Doamne! — căți s'au dus, după o viață grea de lupte nu numai pentru existență pe meleagurile noastre, ducând cu ei, dorul neîmplinit — de a se odihni în țara lor!

În rândurile celor ce luptă pentru bine deci avem încă un gol, — amintirea însă nu va pieri niciodată, a fost doar așa de frumoasă aceea zi de vară...

Mihail Gașpar s'a dus — memoria sa însă, e eternă!

Viena, Decembrie 1929.

BANDU HORATIU.

Sunt bun și rău...

Sunt bun și rău,
Revoltă și supunere,
Negoi și Ceahlău,
Mureș și Dunăre...

Sunt bun și rău,
Înțelept și nebun...
Mă 'mprăștiu, m'adun,
Mă 'nfuriu, mă 'nbun,
Mă revolt, mă supun,
Sfielnic și gureș:
Negoi și Ceahlău,
Dunăre și Mureș...

A. COTRUȘ.

In Ţara Toamnei.

— Poezii de BAZIL GRUIA. —

Din zbuciumul luptei vieţii am des-prins cu o căldă mângăere şi reconfortare sufletească, versurile de o gingăsie rară a prietenului nostru Bazil Gruia. N-am găsit în ele numai expresia distincţiei sale sufleteşti dar toată credinţa noastră intimă şi-a aflat în armoniile realizării lui răsurnetului celei mai minunate înţelegeri. Am găsit în stihurile dlui B. Gruia continuarea expresiei Ardealului vechiu, ni s'a renăscut în memorie atmosfera „Leceafărului” cu icoana poezilor cari şi ei au cântat *durerea desrădăcinării*. Căci cu deosebire acesta e aspectul static al poeziilor dlui Gruia: O elegie a copilăriei desfăşurate într'un rai de lumină şi libertate în faţa ruinii de azi a tuturor visurilor îngănate cu entuziasmul de odinioară. Deaceia expresia acestor sentimente va fi împrumutată din coloratura palidă a toamnei, când orice frunză ce cade sfioasă îţi aduce aminte de umbra visurilor îngropate.

Clocotul de *vie iubire a naturii* în cadrul toamnei e isvor al durerii fără margini ce în faţa şesurilor noastre îi deschide larg poetului perspectivele pustietăţii sufleteşti. E cântecul de apăsare dureroasă al amintirii care-l obsedează. E libertatea de desfăşurare largă a copilăriei, e bucuria simplă dar naturală a vieţii de acasă din satul ce se oglindeşte în apa Mureşului, care-i chinuie clipele prezentului picurându-i în fiecare prilej al vieţii de azi farmecul de odinioară.

De aceea îndepărtarea de natură, de izvorul firesc al bucuriei tineresti, a provocat în sufletul domnului Gruia o durere neîmpăcată. La fiecare pas îl ard lava dragostei copilăriei, la fiecare cotitură ruinele vechii lumi îl împung în suflet cu muclele lor. Şi cu atât mai mult cu cât vechile câmpii cu farmec de soare primăvăratice au fost amăgite de nişte iluzii. Azi el nu mai are puterea să cânte bucuria vieţii, el nu mai are glas pentru interpretarea ei, ele au fost toate coplesite de valurile vieţii cari l-au condus în dansul lor nebun şi bizar. Credinţele pline de înţeles rămase acolo în satul lui sunt azi prilej de sfinţenie şi duioasă reculegere. Poetul se apropie de ele în „Răvaş mamei”, „Colindele” şi „Mureşul” cu sfiata vinovatului căruia în lumina conştiinţii îi apare în faţa ruinii de azi sufletul lumii vechi. Ar vrea să renască scaldat în azurul unei vieţi mai bune şi ascensiunea aceea a sufletului său se resimte bogat de profunzimea durerii ce se strecoară cu o amplă rezonanţă în conştiinţa cititorului:

*Ti-aş scrie un vers cu peniţa de soare
Să tremure în el iubirea noastră n-
[treagă
Că'n lumea asta mi-ai fost cea mai
[dragă...*

Nicăiri însă expresia renaşterii lui nu oferă prilej de declamaţie. Versurile se ţes în intimitatea simţirii şi fiecare traduce o nouă trăsătură a evoluţiei sale.

Ea cuprinde toată conştiinţa unei realităţi estetice, când zice:

*Mie sufletul paianjen chinuit
De năzuinţa artei în spre culmi”
„Paianjenul”.*

Poetul e însă chinuitul lumii pierdute. Cum conştiinţa vinovatului îl îndeamnă mereu să se întoarcă la locul faptei sale şi poetul vede totul prin prizma pustietăţii DESRĂDĂCINĂRII lui.

Induioşarea lui se opreşte asupra ciocărliei, un drumet ca şi el părtaş al dărâmării tuturor năzuinţelor şi îi vorbeşte cu sonoritatea gravă a unei sentinţe:

*Imi ești un prieten bun și-adeesea
Mă'ntrub de unde și de când?
Imi pare că din seri de vară
În cămărușă învățat să plâng
Când am știut că — totdeauna
Avânturile mari se frâng...*

(Ciocărlia).

Frământarea naturii pustii, valurile de rugină ale frunzelor sunt tiparele în cari s'a dizolvat simţirea poetului prin versurile ce ni le prezintă. Ele sunt smulse din tragedia existenţei filtrate prin lumina unei conştiinţe artistice. Pe lângă admirabila lor realizare, bucuria noastră e sporită de frumuseţile de suflet ale tinărului care din răsucirile vârstei n'a preferat acomodarea „banală” şi usurară ci a primit formele vieţii prin luminarea unui vis de artă. E aceasta o scântee din ceeace mai târziu va fi o flacără. Căci versurile de azi sunt germele unor mari posibilităţi de realizare.

Cititorul care-şi va găsi în cântecul toamnei expresia propriei dureri va reciti volumul cu aceeaşi îndemnată care la întâia citire l-a îndemnat să întoarcă paginile prea repede ispitit de regăsirea de sine.

ION MELINTE.

Opoziţioniştii ispăşitori...

Mesteşugul de a căuta lacune în domeniul unei opere, ce tinde c'o iuteală vertiginoasă, spre o fază lapidară de regenerări, nu e o preocupare serioasă. Nici atunci chiar, când străduinţele acelora, cari îi înjghebează temelile — din pricina nesfârşitelor obstacole — se pomenesec la un moment dat pe marginele celor mai ametoare prăpăştii.

Dar, cum se va obţine din dărâmaturile falnicei cetăţi liberale de odinioară, clădită pe monomanie, o realitate, care să-ţi inspire convingeri, în momentul, când preludiul unei guvernări paşnice, s'a înfiripat pe crezul orbis al unei ţări sleite de vigori? Oare, sub păcatele născocite pe socoteala cărmuitorilor neobosiţi de azi — cari au aprins din nou făclia nădejdiei în piepturile secate de speranţe, nu se ascund actele celorce au jurat cu învrăjpire pentru a le putea continua?

Nu se putea altfel! Ulciorul fără-delegilor trebuia să se lovească odată de stânca ce-l umplu de atâtea ori cu apă răcoritoare... Şi se sparse!... Zadarnice alarme şi croncănituri! „S'a stins viaţa falnicei Veneţiei!”, când se cânta cunoscuta poezie plină de haz:

*„De zece ani aproape, vere,
Stăm într'una la putere;
N'am făcut nici o scofală,
Dar scoatem voturi din oală...
Tara e satisfăcută,
N'avem năine, nici valută.
Dejunăm din lună'n lună.
Dar' încolo merge strună”...*

Exact! Caracterizare perfectă! La unii le mergea strună, până când altora li se'ntunecau ochii de nevoile pe cari aveau să le'ndure pentru secăturile risipitoare de ban public.

Zadarnice ameninţări! Cuvântul „liberal” a devenit mazăre aruncată pe perete. El, nu va prinde rădăcini pe viitor în conştiinţa lumii înşelate. Nici scrisorile adresate redacţiilor oficioaselor liberale de nişte indivizi închipuiţi. Cu atât mai puţin ridicoarele antimonii şi formule cotidiene de intervertire, tocite prin monotonia cu care sunt redactate... Sunt păcatele originale ale acelora, cari se simt siliţi actualmente să le şi scoată la suprafaţă, pentru a le folosi ca arme în detrimentul bunului mers al treburilor statului.

Se ştie însă un lucru: adevărul, nicidecum nu suferă umbra! Liberalii, neştiind să se bucure de candoarea luminei, înându-se meru de călcăile întunericii, n'aveau drept să se aștepte, decât la o plecare ruşinoasă, pe care, numai după ispăşire îndelungată o vor putea şterge din memoria unui popor.

Aşteptăm deci începutul acestei ispăşiri...

OCTAVIAN ŞIREAGU.

La ţară.

Frunzele aleargă pe cărări pustii, vântul cântă melodii triste şi prelungi. Clopote de aramă prind în dangăţul lor domol sfârşitul toamnei, purtându-l peste creştele plesuve şi înzăpezite.

Totul moare. Totul se cufundă într'un somn adânc şi liniştit. Figuri istovite de ţărani uscaţi, parodiind mişcarea spintecă diminetilor posomorâte, biete pălpării de viaţă, mamii aruncate de întâmplare în lumea ireală de carton presat, croită năstrănic pentru poziţia orizontală sau verticală a vietăţilor ce-o populează.

Soaptele şi forfoteala diminetilor de vară au adormit acoperite de mizerie şi îngheţ. Vitele presimt sosirea iernii şi sunt mai fericite decât ţărani. Întunericul dinafară şi dinlăuntru par immense. Sunt atâtea lucruri ciudate care ne impresoară în vălul lor plin de mister, care nu ne vorbesc nimic, ci ne dau doar confuze imagini despre nimicnicia lucrurilor omenesti.

Ce-ţi poate spune un peisagiu rustic conturat de azurul nesfârşit şi mânjit de culori banale? Dar vietăţile ce-l populează, ce rosturi nepătrunse le leagă de glic, terorizându-le cu bizare nemulţumiri şi frici, a căror explicaţie n'o găsim decât în mişcarea mecanică? Nimic precis în lumea morală! Totul este mistic, vag infinit de nepătruns deasupra acestui tot pluteşte nefiinţa atot stăpânitoare, tiranică, prinsă în credinţa unei vieţi veşnice din care ne vin ecouri de linişte şi de parasidiacă fericire.

Ţărani îi macină instinctele primare în frig, foame şi într'o besnă spirituală înfiorătoare. Ceiace-i distinge de dobitoace este doar poziţia lor în stare de rugăciune! Atunci citeşti în faţa lor un reflex straniu, în

care resturi de dorinţi ascunse, de vveri înăbuşite se proiectează pe chipurile lor bolnave de ignoranţă. Alături de gândurile vieţii de apoi, crestate în iconiţe de lemn uscat, hoşcăgurile, torc din fire subţiri de funal băstriu, în amurguri trandafiri povesti cu şerpi şi balauri pentru plozi îndobitociţi şi cretinizaţi de mizerie, care-şi cărase păntecele lor mare şi diformat, umplut veşnic cu usturoi, oţet şi mămăligă coaptă.

Dar pentru ce alegem ritmul mişcării anotimpurilor, jocul de lumină şi de culori al peisagiului pentru a descrie fiinţele ce vietuesc la ţară? Ce rost are să încerci a prinde în inflorescenţe de stil unde să amesteci preţiozitatea morbidă, cu durerea creatoare de forme noi de viaţă, viaţa la ţară?! Pentru că la ţară oamenii sunt rari de tot, se găsesc mai mult animale sălbatice şi domestice. Natura îşi vede de treabă neturburată de nimeni în socotelile ei. Cochetă şi capricioasă împrăştie flori pe cărare primăvara, le rupe petalele vara aruncându-le în vânt, gâdilind sensibilitatea puilor de ţărani săraci, iar toamna le spulberă pentru a aşterne linioliul de nea curată.

Când soarele apune întinde o pânză diafană şi neagră pe care brodează stele sclipitoare, iar dimineaţa distramă într'o clipă toată trâmbara răzând în raze aurii de adormiţii gurască, care-şi fac semnul crucii.

La ţară e întuneric mare!
La ţară sunt biserici, cimitire cu cruci străme de lemn. La ţară sunt oameni puţini şi vite multe.

La ţară dobitoacele flămânde murgesc înfiorător, şi câinii sătuli lată la luna stearpă ca şi pământul.
La ţară nu e bine să trăieşti, decât atunci când vrei să mori!

PETRE TUTEA.

Conferinţa d-lui prefect Dr. Adam Popa.

În cadrele consfăţuirii „Chemării”, ce a avut loc Luni 9 Dec. dl prefect dr. Adam Popa a ținut o documentată şi interesantă conferinţă despre „Descentralizare şi reforma administrativă”. A asistat între alţii dl Subsecretar de Stat dr. Valer Moldovan, dl prof. Emil Haţieganu, dl deputat dr. V. V. Tilea. Dl ministru Valer Moldovan, a salutat pe cei prezenţi cu entuziasme şi frumoase cuvinte, amintind tineretului că datoria lui este de a lăsa la o parte balastul tradiţiei exagerate şi a privi mai mult în viitor.

De a nu se sprijini prea mult pe ceeace au făcut înaintaşi ci de-a realiza ceva pozitiv pentru ziua care va veni...

Intrându-se în ordinea de zi — dl prefect Adam Popa îşi începe conferinţa — subliniind importanţa descenralizării pentru viaţa de stat. Conferenţiarul arată că în viaţa de stat sunt două forţe: Statul şi naţiunea. Statul e centralist, naţiunea descenralizatoare. Ideea de democraţie se poate înfăptui numai prin descenralizare. Unul din mijloacele descenralizării sunt directoratele regionale — prin care se operează descenra-

lizarea serviciilor ministeriale.

Prin crearea efectivă a autonomiei locale se dă posibilitatea unei mai rapide şi mai juste funcţionări a administraţiei publice. Spaţiul spre regretele noastre nu ne permite să dăm în extenso conferinţa dlui dr. Adam Popa.

În încheiere oratorul a fost viu aplaudat şi felicitat.

Calendarul Voinicului.

Peste câteva zile apare: „Calendarul Voinicului”, cu un bogat material economic, politic şi literar. Ca lucrare tehnică este ireproşabilă fiind tipărit pe hârtie fină împodobită cu diferite clişee de a le M. S. Regelui, Inaltei Regente, Miniştri, Parlamentari, Prefecţi, Chemărişti, adunări populare, sfinţiri de Steaguri Voiniceşti etc.

Calendarul Voinicului e cel mai bun Calendar pentru plugari şi intelectuali. Nici un Voinic şi nici un membru al Partidului Naţional-Ţărănesc nu cumpără alt Calendar decât „Calendarul Voinicului”.

Țocmal era să vă spunem, că nici nu Vă puteţi închipui ce surpriză plăcută pregătesc „chemăriştii” pe seama prietenilor lor. În cursul lunii lui Ianuarie aceasta enigmatică prevestire va fi un secret public. Cel curios să-şi mai reimprospeteze în memorie reuşitele baluri ale „Chemării” şi poate vor ghici una alta.

În toată lumea preţurile nu cunosc decât o direcţie: Ziarul „Chemarea” făcându-şi bugetul ei săracuţ, n'a ridicat preţul abonamentului, căci i-a trecut pe toţi abonaţii în restanţă cu abonamentul ca şi la intrate, credem că până la 1 Ianuarie, când ne vom închide vail — Bilanţul — nu vom avea pe nimeni cu abonamentul neplătit.

Apelăm călduros la prietenii şi abonaţii noştri să ne sprijinească plăţind abonamentul. „Bis dat qui cito dat”.

20 de miliarde au furat liberalii frați plugari!

A trecut anul decând clopotele bisericilor din toată țara, ne-au chemat să dăm mulțumită lui Dumnezeu pentru că nu și-a uitat de această țară binecuvântată, prădată de guvernele oligarhice din trecutul apropiat și tragic.

La altarul bisericii să alergăm întotdeauna, aducând rugăciuni fierbinți, în semn de mulțumită că ne-a scăpat de baioneta liberală. Doar bine vă reamintiți de timpul alegerilor când baioneta liberală ne stătea în față, când era vorba să votăm sau să ne spunem durerile.

Au trecut timpurile acelea, când eram siliți să luăm câmpurile în lung și-n lat pentru a putea străbate până la locul numit unde să dăm votul, celor ce voiau mântuirea țării și a neamului românesc.

Se împlinește anul decând trenurile erau libere; — jandarmul își vedea de hoți, — iar tu române cinstit, te-ai dus cu sufletul curat și ți-ai dat votul la cari ai aflat de bine.

De ce n'au făcut-o aceștia liberalii — jupânii cari au ținut pe bieții țărani din Vechiul Regat mai mult de 50 de ani iobagi pe moșiile lor ciocoiești și în loc să-i împărțesească să se ei cu ceva pământ; în 1907 au tras cu tunurile în ei.

Da! așa au făcut domnii liberali cu poporul de jos; iar țara au dus-o la sapă de lemn — infundându-o în datorii grele deoarece pe banii ce erau și-au luat palate și averi mari chiar și-n țările străine. Nu vă mirați deci că nu merge cum am dorit noi, dar nici înșiși miniștrii noștri nu se așteptau la un așa deficit, la atâtea datorii pe cari le plătim noi prin ridicarea impozitelor și reținerea din plata funcționarilor și alte multe. Doar și decând e la Finante dl ministru Virgil Madgearu s'a mai descoperit un furt de-a liberalilor de 2 miliarde lei.

Cu siguranță, veți zice: — de ce să suferim noi, pentruca alții să se desfășeze în bunurile luate dela noi? — Da! și aveți dreptate.

Cred că ați avut posibilitatea să-i cunoașteți cine au fost și cine sunt liberalii pentru noi și pentru țara noastră.

Mai puteți oare avea încrederea în acei cari v'au furat bunurile, cu cari au îmbogățit pe străini? Eu cred că nu! Și dacă e așa, atunci când vor încerca să vă mai amăgească, — întrebati-i de cele 20 miliarde ce le-au furat; și spuneți-le că nu mai vreți ca tâlharii să fie în fruntea unei țări.

ALEXANDRU CRÎȘAN.

O precizare!

Aflăm cu multă surprindere că mai nou un oareși care Argus Bihoreanu se ocupă de probleme italienești în coloanele unui ziar zis „Ordinea”.

Aceasta surprindere o remarcăm aici deoarece în coloanele ziarului nostru, de problemele italienești s'a ocupat și se ocupă de mult timp dl A. Bihoreanu, care însă nu este Argus ci Alexandru Bihoreanu, semnând însă numai A. Bihoreanu, iar de acum înainte Al. Bihoreanu.

Apucătura ziarului, ce sub denumirea de: „Ordinea” răspândește cea mai gravă anarhie în țară, este atât de evidentă încât simțindu-ne direct vizati ne-am văzut obligați a apăra cinstea colaboratorului nostru A. Bihoreanu, scoțându-l de sub orice bănuială de legături cu „Ordinea” la Burilleanu & Co. Popește, dând această grabnică precizare.

Intre A. Bihoreanu al nostru și Argus Bihoreanu al „Ordinei” ca întrecer... și pământ.

Scrisori din străinătate.

Scrisori din Paris. Scrisori din Belgia.

...și totuși nici Belgianii n'au uitat războiul.

Există personalități, cari se identifică uneori cu sufletul națiunii, din care fac parte. Acesta a fost cazul cu Georges Clemenceau, „Tigrul”.

Poporul francez are un dublu cult, al lui Foch, cel care a câștigat războiul și al lui Clemenceau care a câștigat pacea. Ca un suprem titlu de noblete cel din urmă este poreclit: Père de la Victoire.

„Părintele Izbândă” a înțeles în momentul, când aliații învingători se deau în jurul mesei verzi dela Versailles spre a impune învinsului condițiile păcii, să se afirme ca un mare bărbat de stat. Iată motivul pentru care i-s'au iertat toate greșelile ce în mod fatal le-a comis în lungă-i carieră și la cari a contribuit în bună parte furia sa anticlericală.

Dacă inmormântarea lui Foch a fost de o măreție impunătoare și de un fast extraordinar, a lui Clemenceau a fost de o simplitate simbolică. Cripta dela Invalizi însă este cu fire invizibile strâns legată de mormântul solitar din Vendée, în care un om își doarme stând în picioare somnul de veci.

Cu ocazia promovării lui Einstein ca Doctor honoris causa al Sorbonei, a circulat la Paris un spirit, a cărui paternitate revine marelui savant. Intrebat fiind, cari sunt perspectivele pentru viitor ale teoriei relativității, Einstein a răspuns: „Dacă teoria mea se va dovedi a fi justă, atunci germanii vor pretinde, că sunt german, iar francezii, că sunt al lumii civilizate întregi; dacă dimpotrivă voi fi greșit, germanii se vor grăbi să afirme, că sunt evreu, iar francezii vor spune, că sunt german”.

Problema circulației pe străzile Parisului constituie grija de căpetenie a Consiliului municipal. Cel mai recent plan, care pare a avea șanse de realizare este acela al creării unor tuneluri subterane, cari să lege, în număr de zece, diferitele puncte principale ale circulației vehiculelor cu tracțiune motrică. Deasemenea se vor amenaja locuri speciale pentru automobilele ce staționează, locuri ce vor fi subterane și în imediata apropiere a pieților cu mare frecvență.

Sub raport urbanistic Parisul va face astfel o experiență, a cărei rezultat va profita fără indoială celorlalte capitale din lume.

În timp ce la noi se discută chestiunea utilității canalului navigabil București—Dunărea și se enunță cele mai variate păreri, în Franța se cere tot mai stăruitor ca Parisul să fie amenajat în port de mare. Vapoarele mari nu pot, într'adevăr, urca pe Sena decât până la Rouen. Or, aprovizionarea metropolei cu combustibil, materii prime, etc., întârzie și se scumpește simțitor prin necesitatea de a se muta încărcătura de pe vapor în tren. Lumea este deci de acord, că economia națională n'ar putea decât să profite în urma realizării proiectului, care, pretinde statul major al armatei franceze, ar avea și o importanță strategică de netăgăduit.

Cu ocazia încheerii conferinței parafronilor orientale presa franceză a apărât cu căldură punctul de vedere al României, insistând asupra justelor sale revendicări. Acest lucru a evidențiat, mai mult decât orice, comunitatea de interese ce leagă țările noastre și care se afirmă în numeroasele probleme internaționale dela oridnea zilei. Ca de obicei veneabilul decan al ziaristilor parisiensi, Auguste Gauvain, și-a mânuit condeiul cu abilitatea ce-l caracterizează și a contribuit cu autoritatea ce i-o dă vârsta și experiența la combaterea rezistenței maghiare. România are în persoana lui un mare amic și în „Journal des Débats” un advocat magistral.

AUREL PACURARIU.

Privind harta Europei, Belgia este o țărișoară care scapă neobservată ochiului puțin ager, pierzându-se alături de țările vecine, cari sub raportul mărimii o copleşesc. Aceasta însă nu o împiedecă cu nimic, ca între granițe atât de mici să ascundă lucruri surprinzătoare. Și într'adevăr, în Belgia găsești manifestându-se viața culturală într'un mod și la un nivel corespunzător cu situația ei în occident. Sentimentul și demnitatea națională, sunt un cult ce înalță sufletele și răscolește inimile, ținându-le treze și oricând gata la datorie.

Viața economică pulsează pe toată întinderea micii surori și cu destul de multă vigurositate, putându-ne da în unele privințe chiar lecțiuni. Astăzi viața economică a ajuns aproape de normal. Și când spun aceasta o fac privind lucrurile în general. Francul belgian e stabilizat ba mai mult, puterea lui de achiziție este aproape de cinci ori mai mare decât a leului nostru.

Lumea muncește serios și intensiv. Pierdevară sunt pușini, căci fiecare își vede de treboșoara lui, grăbit și preocupat de ceva. Belgia este ca un furnicar, pe care un dușman l-a lovit cu piciorul distrugându-l fără să știe pentruce, iar Belgianii sunt furnicile harnice, care aleargă din zori și până în noapte pentru a-și reconstrui casa sfărâmată. Dar în munca lor constructivă nu-și gădesc deplină resemnare. Rănilile războiului nu sunt pe deplin vindecate și acolo unde s'au vindecat, a rămas cicatricea ce amintește de suferințele din trecut. Aceasta am observat-o cu mai multe ocazii, iar faptele petrecute și expuse mai jos mi-au întărit convingerea, că: **nici Belgianii n'au uitat războiul**.

Impinși de curiozitate, un grup de studenți Români — sau mai bine zis din România, căci Români spre a-și dăna mea măhnire, n'am fost decât doi — am mers să vizităm marile uzine metalurgice Ougreo din apropierea orașului Liège, ca în felul acesta să le putem judeca mai bine pe ale noastre, mai ales aceia cari le cunoaștem.

Eram mulțumit și aceasta se vedea din expresia feței mele. Unul din inginerii belgieni cari ne însoțeau, fără să bănuiască, că ceace mă face să fiu mulțumit era egoismul și orgoliul național, care m'a transportat cu gândul la Uzinele noastre metalurgice și pe cari le găseam superioare, zic văzându-mă mulțumit, mă întreabă ce impresie am. Pentru a nu comite un act de nedelicatetă mi-am exprimat admirația, întrebându-l în acelaș timp dacă uzinele n'au fost distruse în timpul războiului de Nemți, cari au fost așa de nemiloși cu ei; având grija să-l asigur că sunt Român reaoș și deci frate de suferință.

— Boșii — mi-a răspuns — s'au îngrijit ca să nu ne mai lase nici o mașină sau aparat modern cu care au fost înzestrate uzinele înainte de război. Aceste jafuri se resimt și astăzi.

Era vădit emoționat și indignarea-i creștea sub impresia amintirilor negre din trecut cari nici odată nu se vor șterge.

Gândul mi-a alunecat involuntar cu 13—14 ani în urmă, aducându-mi aminte de timpul ocupației, când Țara mea era strivită sub călcăiul celorlăși Teutoni.

Savuram cuvintele belgianului cari erau din ce în ce mai aspre, exprimând revoltă și dispreț și întâlnindu-ni-se privirile par'că voiam a ne spune unul altuia: a fost un vis urât ce nu trebuie să se mai repete; suntem tineri iar datoria noastră este de a munci pentru viitor.

Ne-am despărțit repede pentru a nu mai roscoli trecutul încernit, dar rămânând cu impresia, că: **totuși nici Belgianii n'au uitat războiul**.

AUREL VASIU.

Monologul lui Silviu Friptomir.

— Cronică rimată. —

(Ne-am putut procura numai cu mare întârziere acest monolog al celebrului nostru prieten Silviu Friptomir, rostit cu ocazia eguării acțiunii lui „ortodoxe”).

„O Doamne, când eu sunt născut?
Ce stea am eu pe frunte 'năpă?
De ori și cât mă zbat și fac,
Mereu mâncându-mi fapta... friptă...”

Căci să vedeți și Dvoastră,
De când cu Goldis am plecat
Pentru-o friptură efemeră,
Grozav de multe s'a 'ntâmplat.

Ajunșam la Academie
Și-am tipărit maculatură,
Că chiar și Tavi cu al lui „Must”,
De'nvidie mi-a prins de ură...

Dar în zădar, căci la adevă,
La cine, ce, că i-a păsat?...
Rămas-am tot un biet Silviu
Și fapta... friptă mi-am mâncat.

Deputăția A fost bună,
Nu protestez, ci vă aprob!
Dar lumea zice că eram
Fără „prestij” și chiar cam sneb...

Și'n fine, parlamentarismul
Nu are 'n lume nici un rost,
Când fără să ajungi ministru
Rămâi ca mine-a simplu... „POST”.

Acum în urmă zăsu-mi-am:
Voi încerca s'un cântec nou
Lă braț cu Tavi am lucrat,
Sperând la un enorm ecou...

Lucrat-am științificește
Metodă d'Universitate:
Am înșirat în șir prostii
Mai strașnic ca la Facultate.

Am dovedit cu date multe
Că ortodocșii-s prigoniiți,
Și că friptura o înșacă
Doar ticăloșii de uniți...

O Doamne, zău eu eram sincer
Ș'am glăsuț fără prihană,
Așa cum despre-o siringuță
Doar Lupaș mai vorbește'n strună.

Că strecuram câte-o minciună,
O Doamne, este de iertat,
Eu sunt „istoric” renumit
Și'n lucrul meu, așa-s datat...

Dar cine să se mai gândească
Că treaba asta așa'ntocmită,
O s'o răstoarne uniții
Și eu din nou o mănânc friptă?

O Doamne, crudă mi-ar fi soarta,
Și-al meu destin ar fi preț trist,
De n'ași avea o mângâiere:
Că eu sunt vechi ca... FRIPTURIST.

SILVIU IȘTERICODOXOMIR

Fost Friptomir, prof. la catedra „minciuni nefripte”, membru al Institutului național de Oportunistă și Friptură.

SPECTACOLE

Cinematograful „EDISON”

Sâmbătă, Duminică: Robert și Bertram, comedie în 9 acte cu Harry Liedtke și F. meia de azi și de ieri, dramă în 10 acte cu Vian Gibson și Igo Sym.

Luni, Marți, Miercuri și Joi: Când inima tină ră începe să simtă, dramă în 10 acte cu Bassermann și Așa numai o Vieneză sărută comedie în 8 acte cu Werner Futerer, Evi Eva.

A apărut In Țara Toamnei poezii de BAZIL GRUIA.

Volumul se poate comanda la principalele librării din țară sau direct pe adresa autorului Bazil Gruiă, Str. Avram Iancu 11. Cluj. Preț 50 Lei.

Ziua studentului român.

E ziua de zece Decembrie. In aceasta zi studentul român scoțându-se din atmosfera profesională coboară în adâncul sufletului său, spre a cerea cum s'au restrânt acolo marile probleme ale națiunii sale. Și e bine aceasta. Este o tradiție locală, românească, pornită la început dintr'o uzanță condamnabilă și care cât, că să se transforme într'o adevărată tradiție, în tradiția devastărilor studentești.

Studentimea noastră însă conștie de menirea ei înaltă, aceea de a impune aplicarea unui mai pronunțat timbru național, pe mai multe acte ale vieții noastre publice, spre mândria ei a știut să-și adapteze planul conform realității timpurilor, păstrând intactă și sfântă ziua de 10 Dec., abandonând însă tradiția scandalurilor și a devastărilor ce unii voiau să-i conexeze cu orice pret.

Tendință de nobilitate a luptelor atât în formă cât și fond, inaugurată atât de majestoz și impozant de studentimea noastră la congresul general din Craiova, a primit o frumoasă confirmare în ziua de 10 Decembrie, prima zi a studentului român după congresul dela Craiova.

Oficialitatea studentească, pe cunștinșul țării întregi a știut să-și im-

pună spiritul disciplinator întregi studentimi. Nici cel mai mic incident nu s'a verificat cât timp a sărbătorit studentimea noastră.

Seara târziu, însă în unele orașe, printre care și la Cluj, când au intrat în funcție căți-va bețivani cu chipii roșii, și când a năpădit în oraș acel grup de alcoolizați, pe cari unii avertescani și liberali, i-au ademenit cu beutură spre a compromite „chipiul roșu”, s'au verificat mici incidente sporadice.

Majoritatea zdrobitoare a studentimei noastre, și cari într'adevăr sunt demni de respectul ce am avut și avem față de „chipiul roșu”, scandalizată de actele stupide ale cător-va cari în schimb vroiau compromiterea studentului român cu orice pret, angajându-l la acte cari numai unui student nu-i fac cinste, a știut să faciliteze mult opera autorităților desolidarizându-se de eroii disordinei. Și datorit acestei mentalități încercarea disordinelor a fost absolut nereușită, cu toate insistențele turmentărilor avertescani și liberali.

Felicităm din suflet pe toți acei, cari s'au dovedit vrednici de numele de student român.

Iar pentru derbedei, toată scârba noastră.

Reforma agrară și rezultatele ei.

După răboiu s'a manifestat mai în toate țările agrariene beligerante o tendință generală spre exproprierea proprietăților mari care sub denumirea de **reformă agrară** a și fost aplicată în mai multe țări, fie sub forma unei exproprii parțiale (Ungaria), fie în cadrul unei exproprii mai largi, cum a fost cazul la noi în România. Scopul aceste reforme agrare a fost, pe de-o parte de a recompensa țărănimea, care a adus atâtea sacrificii în timpul războiului, iar pe de altă parte, de a crea noi proprietăți mici, pentru ca printr'o agricultură rațională, sprijinită bineînțeles din partea Statului să se mărească producția și să se ridice exportul.

Scopul acesta s'ar fi putut poate atinge — deși reforma noastră agrară în forma ei actuală, nu este cea mai fericită — dacă guvernele respective ar fi aplicat în mod legal aceasta reformă foarte importantă și dacă printr'o politică economică sănătoasă ar fi sprijinit agricultura noastră.

S'a întâmplat însă **contrariul**. Cu aplicarea reformei agrare a fost însărcinat în majoritatea cazurilor un personal mediocre din toate punctele de vedere, încadrat într'un serviciu complet dezorganizat astfel încât deja după primii 6 ani s'a ajuns la rezultatele contrare.

Lăsând la o parte faptul, că reforma agrară nu este încă terminată, ea a cauzat o serie de **nemulțumiri**, mai ales în rândurile populației sărac, îndreptățito la pământ. În multe cazuri pământul expropriat n'a ajuns în posesiunea țărănimei, ci în aceia a oamenilor politici, funcționarilor înalți, protejații regimului respectiv sau hienelor agrare.

Astfel categorii întregi de îndreptățiți: plugari, invalizi, voluntari și refugiați de războiu, au rămas fără pământ, fără loc de casă!

În ceiace privește **retrocedările și schimbările** de terenuri efectuate în contul țărănilor îndreptățiți și în schimbul unor „bacșisuri” corespunzătoare, incasate de către intervenienți diverși ai regimului regim agrar supranumit Constantinescu Porcu, acestea au contribuit la mărirea nemulțumirilor de ordin agrar, pe deplin justificate.

Afară de cele expuse mai sus, agricultura noastră în loc să fi fost încurajată și susținută de către guvernele respective, a fost **neglijată** în contul industriei parazitare. Deși România este o țară agrariană, ea a fost îndrumată ani de zile pe calea unei industrializări

forțate și artificiale, desconsiderându-se interesele agriculturii noastre atât de primitive încă, în deosebi cele ale proprietăților mici create prin reforma agrară. **Brutalul regim vamal** a împiedecat dezvoltarea acestor mici proprietăți țărănești și a sărăcit astfel populația muncitoare pe pământ.

La aceasta mizerie se mai adaugă faptul, că majoritatea sătenilor împărțășiți cu pământ din reforma agrară, nu dispune de inventarul (animale, trăsuri, unelte și materiale) necesare pentru exploatarea lotului primit.

În împrejurările arătate este natural, că rezultatele reformei agrare aplicate așa cum au fost, nu puteau fi altele decât: **reducerea producției și a exportului, o criză care predomină în toate ramurile agriculturii și drept consecință o stare de nemulțumire generală, care a luat proporții amenințătoare.**

Pentru a putea curma nemulțămirile izvorâte din aplicarea nedreaptă a reformei agrare și a înlătura abuzurile săvârșite, ce impune în primul rând revizuirea momentană administrativă a modului de aplicare a legilor agrare, în mod individual, precum și o **revizuire legislativă** a acestei legi la timpul oportun.

Nămăi printr'o politică agrară rațională, condiționată de: revizuirea dreaptă a reformei agrare, înlesnirea înzestrării a micilor proprietăți, revizuirea regimului vamal, înființarea unui credit funciar agricol și reorganizarea completă a serviciilor de aplicarea reformei agrare, vom putea atinge scopul pentru care s'a făcut reforma agrară.

Agr. acad. Eugen Dascălu

PRIETENII și cetitorii noștri sunt rugați să aprecieze eforturile noastre mari bănești pentru scoaterea acestui ziar, și să binevoiască a ne trimite abonamentul, pe cât de mic în realitate, pe atât de prețios nouă.

In curând va apare
„Calendarul Voinicului”

„Căinele bătrân nu pierde”.

Pai, (Humedora) 12 Dec.

O admirabilă autocorociterizare! Un autoportret succint, în care se îmbină maladiivitatea morală, cu sinceritatea curajului insului iremediabil descompus. E formula cu care dl judecător Bogdan lămurește întrebarea pusă de un țaran naiv, care auzise din întâmplare de cazul suspendării sale. Acest domn bătrân, asupra căruia planează certitudinea unei condamnări disciplinare, rade'n barbă de orânduirile noastre neroade, care-i dau posibilitatea răsunării față de toți acei justițiabili care au depus în contra sa în procesul disciplinar. În intervalul dela pronunțarea sentinței, până la definitivarea ei eficacitate, prin publicarea decretului de suspendare în Monitorul Oficial, dl judecător șef al Ocolului Pui ne oferă spre **delectare** agapa unei mascarade judiciare fără precedent în analele justiției noastre. Ce-o face acest domn în acest scurt interval de înfrigurată pasiune?

Să enumerăm pe scurt:

1. Scoate de pe rol procese învechite, pentru a fixa termene apropiate dosarelor justițiabililor cu care a avut conflict, izbundu-i prin sentințe nedrepte în interesele lor legitime, chiar cu riscul de a fi apelate și de a-și compromite în plus prestigiul său de magistrat.
2. Pronunță sentințe în procese pentru care nu a fixat nici-un termen de dezbateri cu scopul indicat mai sus.
3. Cerește declarații de simpatie clienților săi obișnuiți și amenință justițiabilii onestii care au depus în contra sa, silindu-i să-și retracteze declarațiile făcute în procesul său disciplinar.
4. Influențează martorii dușmanilor săi prin întrebări meșteșugite, făcându-i prin aceasta să pună concluzii, în loc de a dovedi fapte de proces.
5. Respinge recuzările juste, legal întemiate, transformând estrada, în tavala politică, și distrugând prin aceasta sentimentul încrederii în distribuirea dreptății.

Toate aceste neajunsuri au o mică și exclusivă origine: mecanismul defectuos al legislației noastre, care suspendă, dar nu suspendă deloc, care admite recuzarea, dar nu scuză niciodată. Dându-i posibilitatea de a fi judecător în propria sa cauză își face mendele după pofta inimii sale bolnave.

Am vrea să știm ce zice despre toate acestea dl Ministru al Justiției, apărătorul desinteresat al intereselor magistraturii, care a pus net chestiunea independenței ordului și care a trecut cu vederea peste nelegiuirile făptuite în trecutele guvernări de anumiți magistrați numai cu scopul de a scoate politica din magistratură și de a nu periclita ordinea constituită?

Cerem dlui Ministru ca în fața acestui caz

concret, perfect definit într'o sentință jure valide să se sesizeze.

L'am ruga „frumos” să ia o hotărâre și a-nume:

Să pună capăt nelegiuirilor acestui bătrân și când are vreme să arunce o privire fugănită asupra dispozițiilor legale care privesc recuzarea, cât asupra celor ce privesc pedepsele magistraților și modul lor de executare. Aceasta pentru a ne scuti pe noi „nemarnici” de experiența tuturor satrapilor.

P. T.

Actualități...

Am doborât cu voință și convingere inamicul țării și al națiunii. L-am învins în luptă dreaptă cu gândul în binele întârziat al poporului. În raporturile îndărjite am fost călăuziți de mândria cinstei, curățenia morală, curățenia moravurilor cari cereau imperios noua stare a lucrurilor.

Uriașul cu rădăcini adânci în organismul vieții de stat a fost dat la o parte prin moralitatea acțiunii, de adevărul împrejurărilor generalizate și trecute în ființa organică a acestui neam. Pe câmpul de bătălie au rămas însă goluri neîmplinite încă de pulsația vieții noi, goluri stăpânite azi de puternicii zilei de ieri și prefăcute prin vitregia vremii și slăbiciunea noastră în adevărate focare de vrajbă și mașinațiuni perfide.

Noi am răsturnat un sistem și vrem să curățim o putreziciune pentru un ideal, o viață nouă cu nădejdi de a fi urmată și îndeplinită de toată suflarea românească, dar în gândul și inima noastră n-am înțeles nici odată să întărim protectionismul considerăției familiare instituite până eri ca norme în așezarea și organizarea puterilor de Stat. Mărturisim sincer n'am înțeles niciodată să pierdem totul pentru o simplă schimbare de formă, pentru o continuitate a realităților dureroase de eri.

Vor înțelege în sfârșit unii dintre democrații partidului nostru frământările generației tinere pentru revendicările juste la viață?

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Iustanhamen.

Iluliu G. Ilian, comisar, Loco. Eu în locul d-tale m-aș rușina să dau pe la redacția celor ziare de care ți-ai bătut joc ca censor abuziv. D-ta care ți-ai făcut de cap, atunci când trebuia să dovedești că ești un român coștiu, după ce am frânt regimul pe care-l apărai prin abuzurile ce le comitea-i ca censor al nostru, trebuia să-ți ascunzi barem capul în nisipul pocăinții. Tatăl d-tale, om venerabil și pare-mi-se membru al partidului național-țărănesc, trebuia să te lase să-ți faci pocăința și apoi numai după ce ai dovedit cu purtare demnă de om și român, că te-ai schimbat, abia atunci trebuia să revii, între aceia de cari ți-ai bătut joc. D-ta, care cu servilismul d-tale față de faimosul Mihailu ai mers până într'acolo ca să cenzurezi din ziarul nostru până și obârșia lui de copil al unui portar dela un spital din București (sărăcia între noi nu-i rușine, dar e rușinos să învoci mintind ca bunici și părinți niște moșieri putezi de bogății...) și d-ta care ai lucrat ca censor ca'n codru, încă ai curajul să-ți iai nasul la purtare și să polemizezi cu șefii d-tale ierarhici? Suntem siguri că cei în cauză vor ști să-ți arate cum trebuie să se poarte un funcționar public, cât ne privește pe noi cei direct brutalizați în convingerile noastre de d-ta, ne vom nuzi să-ți redăm aici și în tot locul fotografia cât de bine; pentru a fi cunoscut de toată lumea. Dacă ai intrat ca funcționar public și mai ales polițist în politică, dă-o înainte, pe noi poți conta. Dacă politică vrei, politică facem.

D. Melkiades Prostălu. E cam hazardat ce spui d-ta, căci doar ai putut vedea la Craiova, cum sunt studenții noștri. Spargerile dela Cluj le-au făcut oțeliți de „oțeliți” moldovalerieni cu Ga-borășii goștiți ajutați de „hăitaii” pre-vestitori de rău și jale, grupați în jurul sufletului curat al greului Dukasi-ani.

D. Iános Infalibilu, com. Facidecap. Jud. Cumvrea. D-ta ca și proprietar al unor autobuze ai tot dreptul să spui ce vrei. Că noi ne rupem hainele urcând și coborând din autobuze, — bine spui — când spui că de ce ne urcăm în ele? Dar să știi că noi încă înțrebăm bine acum: „Oare de ce sărăcie vă mai răbdăm noi cetățenii porcăriile mobile zise... auto... buze (umflate) (ce ne fac)?”

D. Ionică Tămpitu, com. Bonmarș, jud. Șii-Idiotu. Ți-am cunoscut de mult genialitatea, dar până într'atât nu te-ași fi crezut. Eu sunt mândru de a te cunoaște fie numai din corespondență. Ori câtă discreție îmi implori, nu mă angajez la nici o discreție, din contra, grăbesc a trâmbița în lume mare genială inspirație, ce ai avut de a propune biroului Central de igienă, să-și fină proxima adunare în edificiul oficialului postal, din Cluj. Ai dreptate inspirația, ca din acel grajd ca de acolo nu ar primi nicăeri igienistii noștri.

D. R. Aruru Divizionaru, com. Sacmarș, jud. Satumare. La cîr. se admit unor oameni, bineînțeles fără să știe șefii ierarhici următoarele lucruri și mai bineînțeles, dacă se pretează la ele insul: D-ta te-ai demis la următoarele ori ba? Răspunde-mi repede decamdată la următoarele. E adevărat că: nu porți grijă subalternilor dela contabilitate când lipsește dela serviciu — unguri fiind!! în schimb apoi lipsești și d-ta berechet, dar niciodată nu mai mult ca 4-5 zile pe săptămână? — că mergi la depasări fără să te fi văzut cineva, și fără a avea altă justificare ca și chitanța, ce dai cassierului pentru cheltueli de... deplasare...; că nu te superi dacă șlubașii de grade inferioare te șlujesc și acasă la domiciliul d-tale; că ești brutal cu colegii, în schimb prieten cu agenții de poliție atunci când d-ta ca șef de Divizie ar trebui să-ți fii prestigiul cel puțin cu apucături ca și când trimiți salariații statului să-ți însoțească așa... cumnata pe la Craiova și tocmai dela Satumare; că în birou la d-ta e strict interzis a face politică... românească (Barca Pista și Mânto Ernő, în schimb își pot face politica lor). Răspunde urgent dragă d-le Aruru la toate aceste petruțe dacă vor fi adevărate să-ți facem rost de carnet de membru dela vreun partid politic, unde încă nu ești membru. Asta ca asta dar să-ți înscriem și soția căci odatăce ea conduce și biroul d-tale, o să fie bună și în politică; o va face ca și cum conduce acum biroul d-tale: din bucatărie.

Și cum pentru moment rația mea de scris s'a isprăvit, fără a isprăvi cu faptele d-tale, voi reveni cu multă plăcere, cu alte întrebări de acest soi.

Redactor responsabil:
Dr. A. T. MUREȘAN